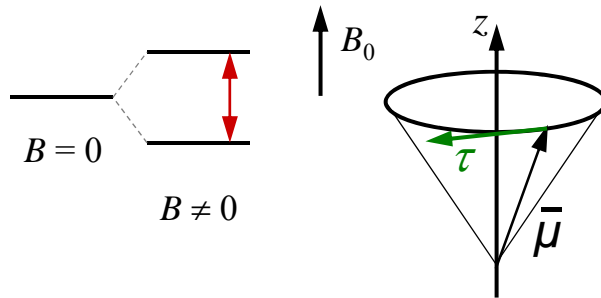

TFYA35 Molekylfysik
Föreläsning 14
Magnetresonans

Thomas Ederth
Linköpings universitet
IFM

Larmorfrekvens

Spinn-tillstånd hos en kärna med $I = 1/2$:

Kärnans magnetiska moment kan inte ligga i fältriktningen, så ett kraftmoment verkar på $\bar{\mu}$:

$$\tau = \bar{\mu} \times \bar{B}$$

τ gör att det magnetiska momentet roterar (*precesserar*) kring z -riktningen.

Vid resonansfrekvensen ν_L gäller att

$$h\nu_L = g_I \mu_N B_0 = \gamma \hbar B_0 = \frac{\gamma \hbar}{2\pi} B_0 \Rightarrow$$

$$\nu_L = \frac{\gamma B_0}{2\pi} \quad \text{eller} \quad \omega_L = \gamma B_0$$

Resonans sker vid
Larmorfrekvensen!

Vid resonans varierar τ med ν_L , och momentet precesserar också vid Larmorfrekvensen.

Karakteristisk för olika kärnor!

Magnetresonansspektroskopi

Två egenskaper hos kärnspinn gör dem spektroskopiskt intressanta:

- Fältet B_0 i resonansvillkoret är inte det externa (pålagda) fältet, utan det *lokala* fält som en kärna upplever, och detta påverkas av elektronstrukturen kring kärnan, och ger upphov till *kemiska skift*.
- Magnetiska moment hos närliggande kärnor växelverkar med varandra, vilket påverkar de lokalafälten, och ger därmed upphov till variationer i resonansfrekvens som beror på närliggande kärnor, och kan alltså ge *strukturinformation* om molekylen.

Skärmning

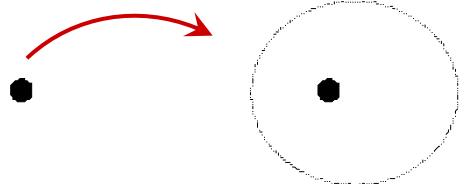
'Naken'
kärna

Kärna med
elektroner

$$B_{lok} = B_0$$

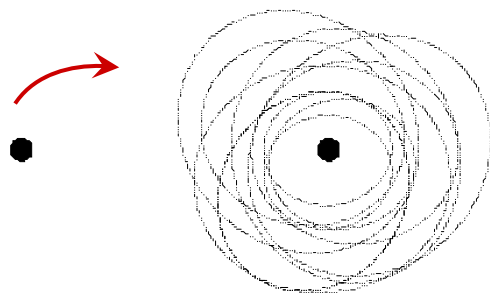
$$B_{lok} = B_0(1 - \sigma)$$

^1H

$\delta \lesssim 10 \text{ ppm}$

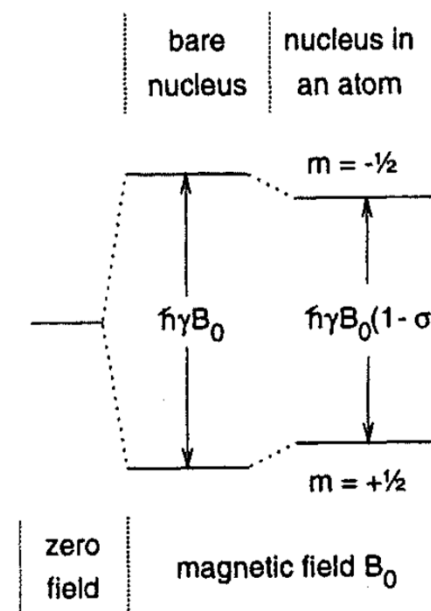
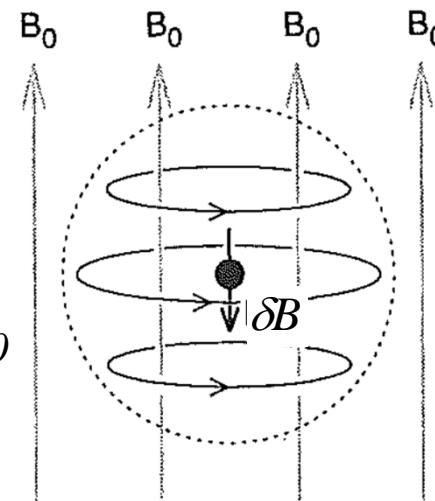
^{13}C

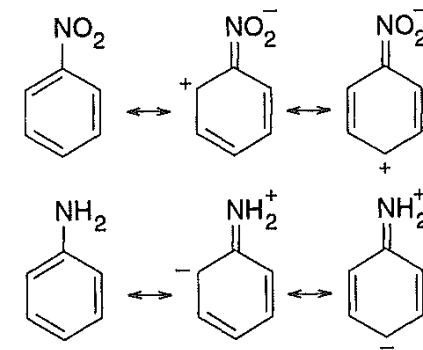
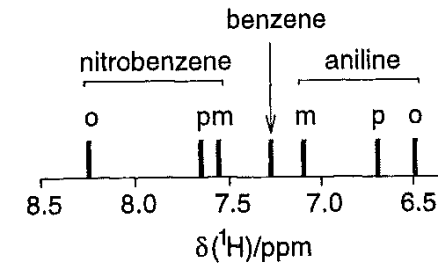
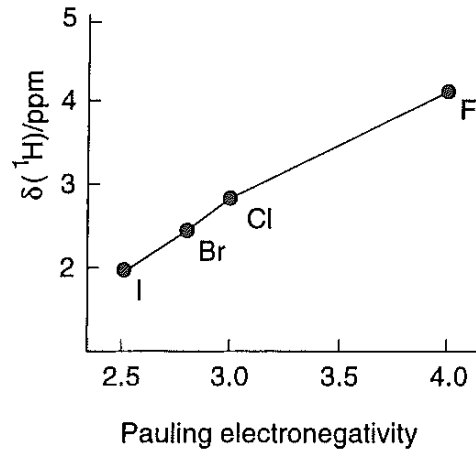
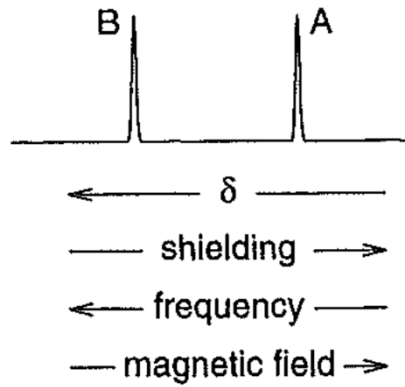
$\delta \lesssim 300 \text{ ppm}$

Fler elektroner ger bättre möjligheter att skärma kärnan (större σ) och möjlighet till större kemiska skift, δ .

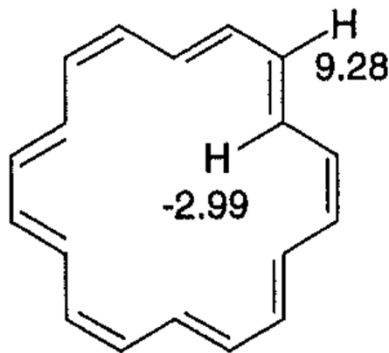
$$\delta B = -\sigma B_0$$

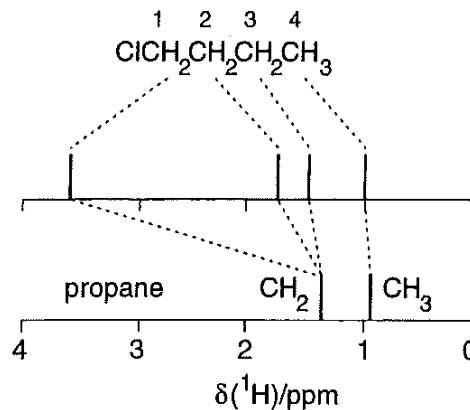
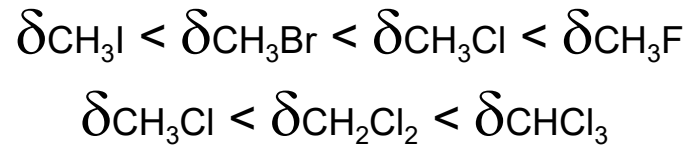
Kemiska skift

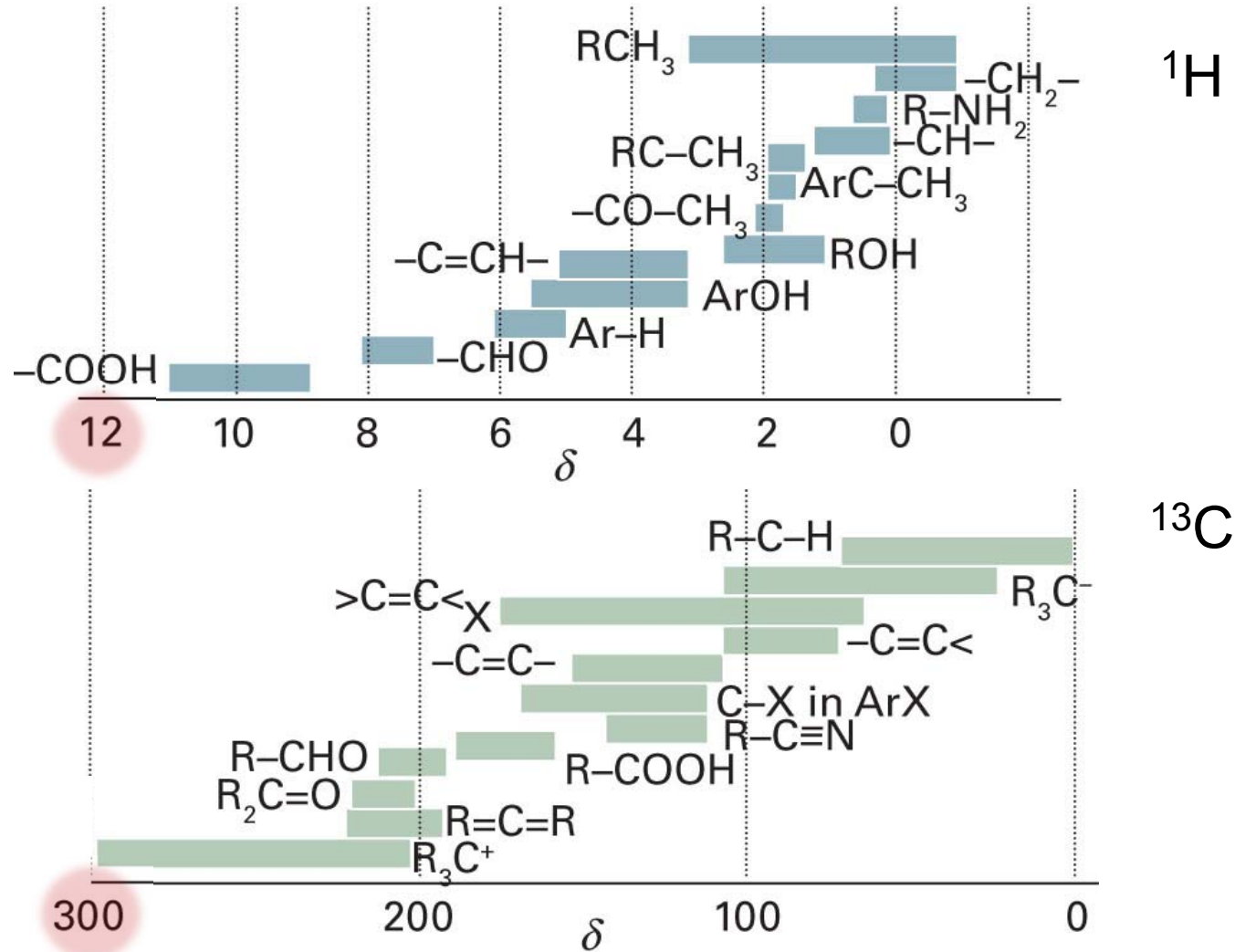
Fig. 2.16 Chemical shifts of the *ortho*, *meta* and *para* protons of aniline and nitrobenzene, together with resonance structures which account for the larger shielding/deshielding of the *ortho* and *para* protons compared to the *meta* proton.

Ring current shifts. ^1H chemical shifts in (c) [18]-annulene.

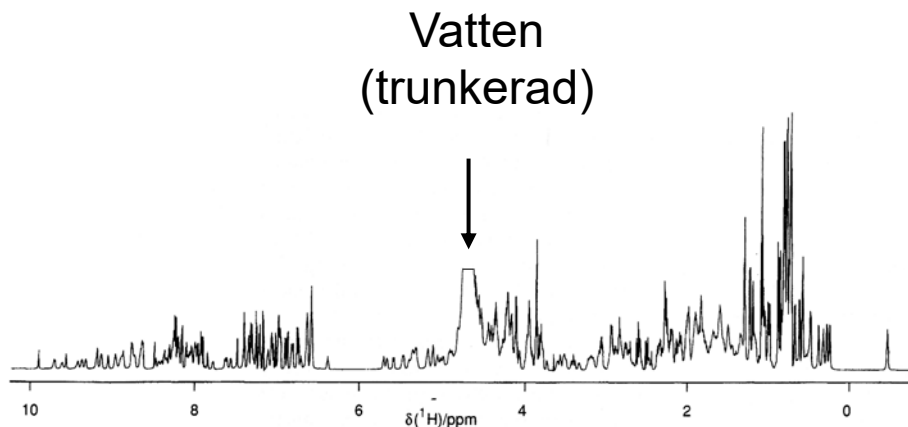

Kemiska skift

(Figure 48.1)

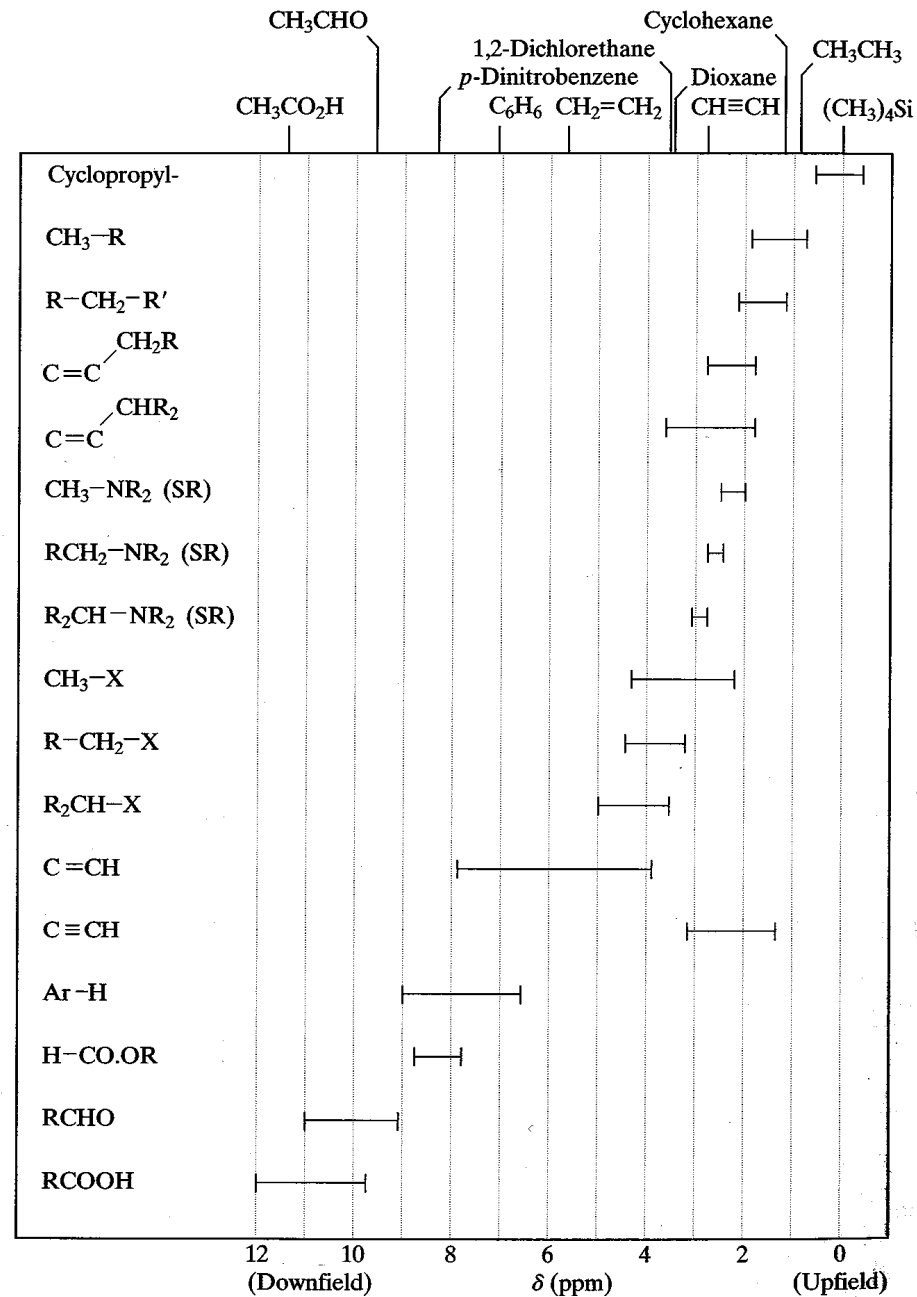
Kemiska skift

750 MHz ^1H -spektrum av tyrosinkinaset Fyn i H_2O (69 aminosyror, 7688 Da).

Olika kemiska skift för protoner i olika lokal omgivning ger stor spridning i δ !

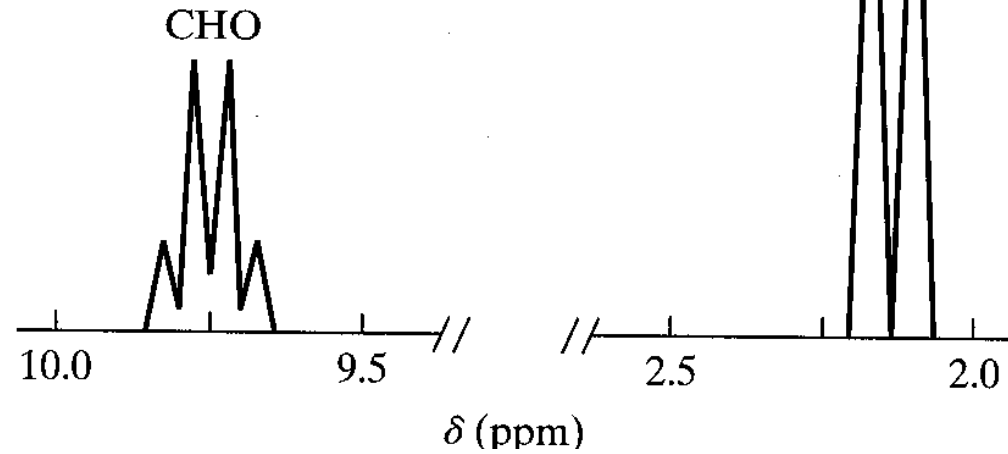
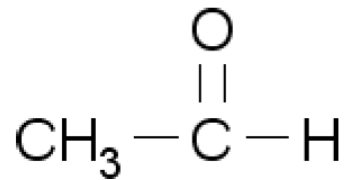
$\delta = 0$ vid tetrametylsilan (TMS), $(\text{CH}_3)_4\text{Si}$

Figure 12.2 The chemical shifts of ^1H in some common functional groups. Halogen (X) alkyl (R); aromatic (Ar).

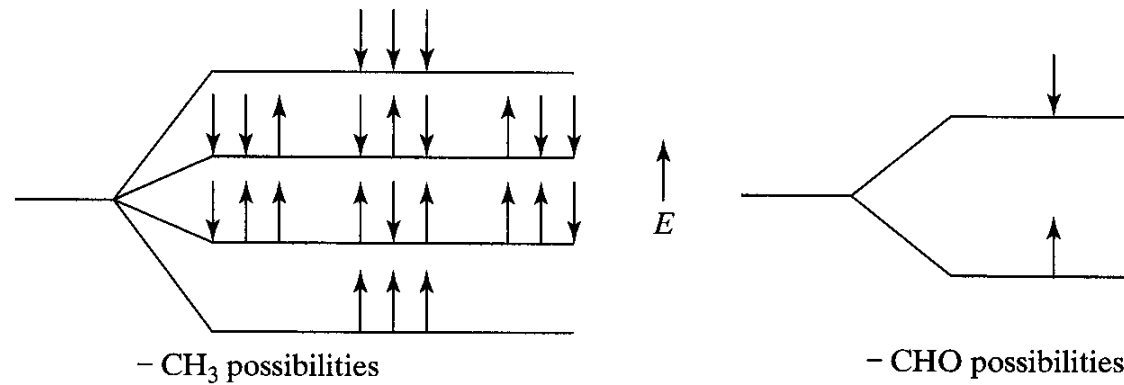
Strukturinformation

Ex: Acetaldehyd

- CHO resonances

- CH₃ resonances

- CH₃ possibilities

- CHO possibilities

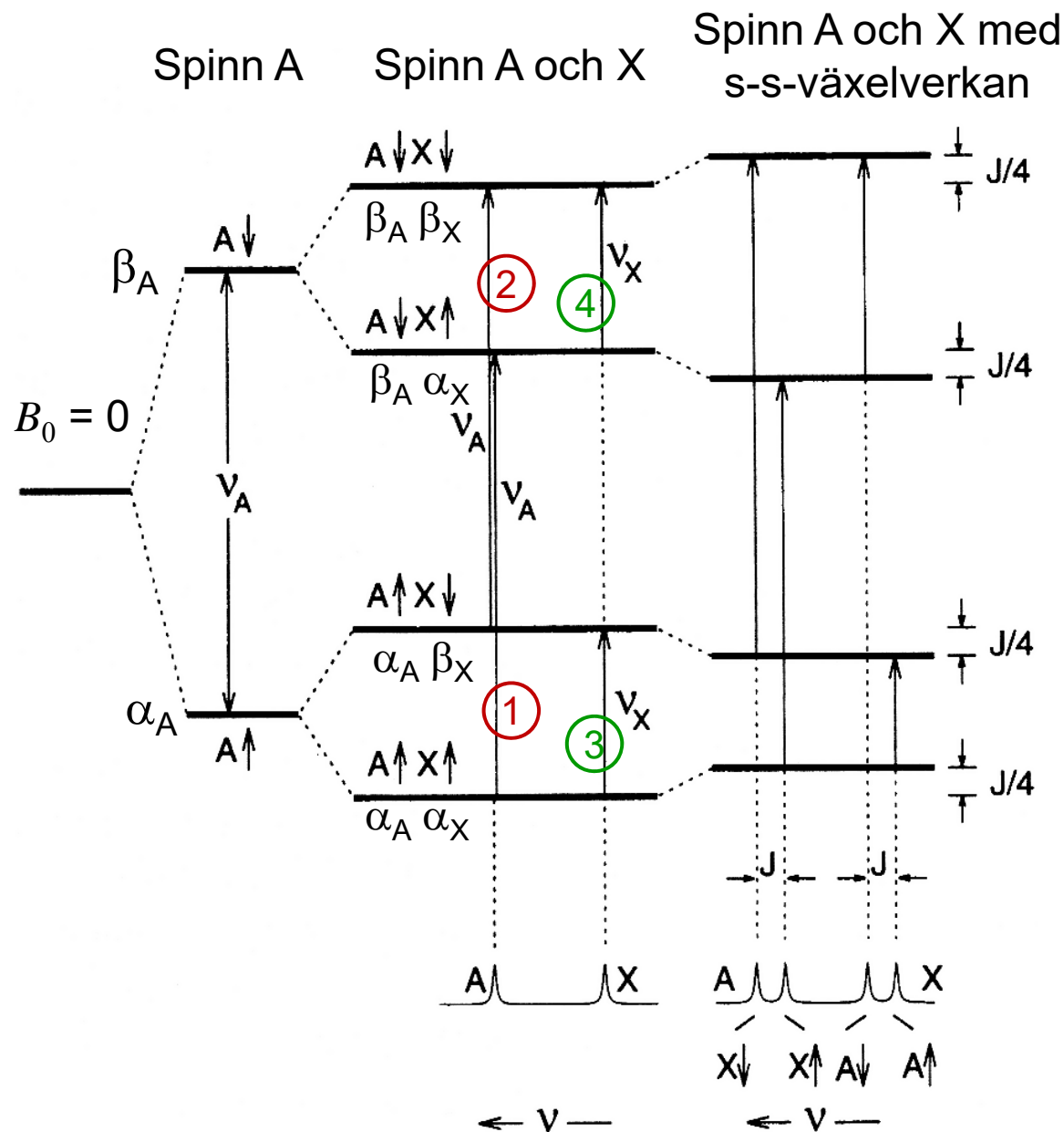

Spinn-spinn-växelverkan

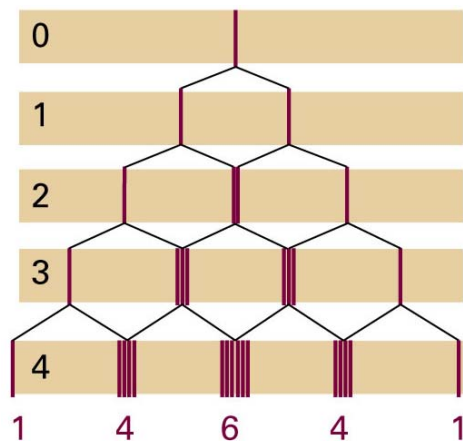
Betrakta ett 'AX'-system, med $I_A = I_X = \frac{1}{2}$ finns fyra möjliga spintillstånd:

- $\alpha_A \alpha_X$
- $\alpha_A \beta_X$
- $\beta_A \alpha_X$
- $\beta_A \beta_X$

Urvalsregel:
Endast *ett* spinn kan ändras vid en övergång.

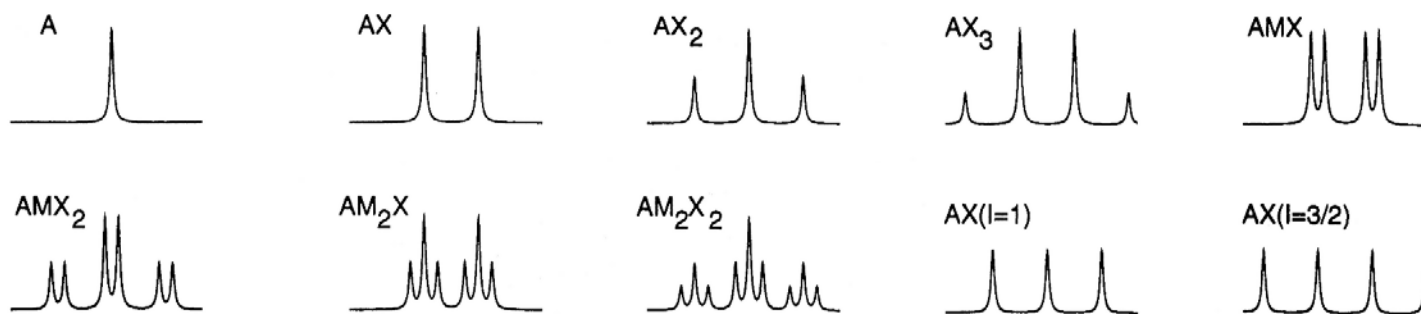

Intensitetsfördelningar

Fig. 15.17 The intensity distribution of the A resonance of an AX_n resonance can be constructed by considering the splitting caused by 1, 2, . . . n protons.

Four protons, in AX_4 , split the A resonance into a 1:4:6:4:1 quintet.

Multiplet patterns for the A nucleus in various spin systems. M and X are spin- $\frac{1}{2}$ unless otherwise stated.

Spinn-spinn-växlerverkan mellan magnetiskt ekvivalenta kärnor

A_2 -system med ekvivalenta spinn $\frac{1}{2}$ -kärnor.

Parallella spinn

$I = 1$	$M_I = +1$	$\alpha\alpha$
	0	$(1/\sqrt{2})(\alpha\beta + \beta\alpha)$
	-1	$\beta\beta$

Parade spinn

$I = 0$	$M_I = 0$	$(1/\sqrt{2})(\alpha\beta - \beta\alpha)$
---------	-----------	---

Alla tillåtna övergångar har samma energi, och ger ingen synlig splittring i spektrumet!

